

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-5-69-23>

УДК 811.11:81'25'373.49

Гавриленко В.М., Стасюк І.В.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

СПЕЦИФІКА ВИНИКНЕННЯ ПОЛІТКОРЕКТНИХ ЕВФЕМІЗМІВ В АНГЛОМОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація. У статті подано результати досліджень передумов виникнення явища евфемізації в англійській мові. Надається обґрунтування використання евфемізмів в різноманітних сферах життя суспільства – в економічній, соціальній, тощо. Особлива увага приділяється психологічному аспекту використання евфемізмів, що не в останню чергу обумовило виникнення явища політкоректності. Авторами проаналізовані різні типи політкоректних евфемізмів в залежності в сфері використання. Окремо були описані функції евфемізмів, а також важливість підтексту, закладеного у їх семантику.

Ключові слова: евфемізми, евфемізація, політкоректність, табуованість, маніпулятивність.

Havrylenko Valeriia, Stasiuk Iryna

National technical university of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”

PECULIARITIES OF POLITICALLY CORRECT EUPHEMISMS' EMERGENCE IN ENGLISH-SPEAKING MEDIUM

Summary. The article displays the results of the research on the preconditions of emergence of the phenomenon of euphemization in English. The use of euphemisms in different spheres of life, economic, social etc., has been substantiated. We have paid special attention not only to gender correct euphemisms, but also to the process of euphemization of colloquial lexical units, emphasizing the fact that sometimes they undergo several stages of euphemization and outlining the psychological and social factors, influencing such processes, e.g., the usage of euphemisms in the sphere of advertising turned out to facilitate and improve the perception of the suggested goods and services. The research shows that the professional sphere has also undergone the euphemization processes when people try to mask somehow the emotional load of the previously used lexical means thus masking their own feelings like fear, repulsion etc. connected with a particular profession. Certain attention is paid to the psychological aspect of using euphemisms, which has been one of the factors determining the emergence of political correctness, e.g., when the usage of euphemisms in news shapes the perception of certain information thus forming certain perception of the world in readers, or when the usage of euphemisms in military sphere has arisen to reduce the fear of certain actions happening in the field. In the article we state the presence of various types of gender marked euphemisms, defining that these types usually touch the topics of appearance, relations between genders etc. It was also stated that the majority of these euphemisms are used in relation to women so we tried to give the historical justification of the appearance of such lexical means. In addition, the functions of the euphemisms as well as the importance of the implied sense in their semantics have been analyzed.

Keywords: euphemisms, euphemization, political correctness, taboo, manipulative capability.

Постановка проблеми. Евфемізація сьогодні є одним з найактивніших засобів процесу формування англійської мови та мовлення. Виникнення і розвиток поняття «евфемізм» пов'язаний з поглибленням свідомості та розширенням людського мислення, появою нових та розвитком вже наявних сфер діяльності людини. Активне використання евфемізмів зумовлене їхніми пом'якшувачими та нейтралізуючими властивостями того чи іншого аспекту людського життя, що вважається недоречним чи непристойним для обговорення у суспільстві. У зв'язку з величезним потоком інформації, тлумачення суті повідомлення ускладнюється, особливо при відсутності достатньої кількості знань про явище евфемізації, що в свою чергу може застосовуватися для досягнення дезінформування суспільства або ж подання небажаних фактів мовою евфемізмів, що здатна висвітлювати негативні події та явища таким чином, аби перетворити їх на нейтральні, а подекуди навіть позитивні. А отже виникає необхідність розкрити підґрунтя табуованості, його механізми та особливості. Наслідком глобалізації суспільства, боротьби жі-

нок, національних меншин за свої права стала також поява явища політкоректності, механізми функціонування будуть розглянуті у статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням евфемізмів, їхніх характеристик і принципів їхнього утворення і функціонування займалися такі вітчизняні вчені як Вільданова Г.А., Кацев А.М., Заботкіна В.І., Манютіна І.О., Палажченко М.Ю., Панін В.В. Серед зарубіжних вчених питаннями евфемізації займалися такі дослідники: Enright D.J., 1985, Keyes R., 2010, Jackova M., 2010, Noble V., 1982, Cameron D., 1995, Silver C.G., 1985, Rowson H.A., 2002, Spears R.A., 2001.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На разі в українській філології мало робіт, в яких би ґрунтовно досліджувалися механізми функціонування евфемізмів в різних мовних ситуаціях, а також малодослідженим є психологічний аспект функціонування і виникнення евфемізмів та особливості їхнього впливу на сприйняття інформації, поданої в усній чи письмовій формі.

Формулювання цілей статті: описати специфіку виникнення евфемізмів, зокрема – об-

грунтувати значення психологічного аспекту їхнього виникнення і функціонування в мові, а також надати опис окремого явища евфемізації, політкоректності, та визначити особливості їхнього функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передумови та причини посилення процесів евфемізації в різних сферах життя прямо пов'язані з маніпулятивною особливістю евфемізмів та бажанням не називати речі своїми іменами. Здатність евфемізмів маніпулювати людиною визначається декількома факторами: 1) евфемізми приховують справжню сутність явища за допомогою створення нейтральної конотації; прихований спосіб передачі інформації є більш ефективним, аніж прямий вплив на людину; 2) у більшості випадків людина не має достатньо часу аби виокремити евфемізми з контексту та обміркувати їх, тому що величезна кількість інформації у сучасному суспільстві ускладнює орієнтацію в мовному матеріалі та здійснення критичної оцінки даного матеріалу; 3) для того щоб назвати слово евфемізмом, необхідно ідентифікувати його табуований зміст, що криється в даному слові; якщо людина за певних причин (відсутність часу, недостатній рівень освіти) не в змозі це зробити, евфемізм не буде відкрито; 4) зовсім мала частина суспільства знайома з таким лінгвістичним явищем, переважно евфемізми відомі журналістам та лінгвістам. Не розуміючи змісту поняття, неможливо зрозуміти, як саме відбувається маніпулятивний вплив [3, с. 3].

Маніпулятивний ефект евфемізмів, що використовуються в текстах ЗМІ, заснований на механізмі асоціацій, за допомогою якого мовець може захиститися, тобто відволікти увагу від забороненого поняття, формально, маючи на увазі, інші значення слів [3, с. 5].

Новоутворені евфемізми потрапляють в усі сфери розмовної та літературної мови. Таке явище відбувається завдяки поширенню та впливу засобів масової інформації та різних психологічних впливів на саму мову, мовних ігор та акцентуванні на певних сенсах повідомлень [8, с. 130]. Особливо широко розповсюдились евфемістичні тенденції в англійській мові США, де реклама, а також бізнес, насправді, змінюють мову під себе. Деякі американські лінгвісти пропонують розділяти мову на дві частини: *fact language* (мова фактів) та *idea language* (мові ідей). Мова ідей може використовуватись з метою прямо протилежною до мети справжньої природи комунікації. Вона може слугувати не для висловлення думки, а для її маскування. Якщо людина постійно читає або чує вислови, в яких інформація досить мало пов'язана з реальністю, наприклад, *coca-cola refreshes you best* (кока-кола – це твій найкращий охолоджувач), в результаті зміст вислову спотворюється. Це призводить до того, що багато людей з часом втрачають довіру до мови, впевнюючись у тому, що слова вже далеко не завжди відповідають дійсності. Досить важливо розуміти особливості використання евфемізмів у мові, аби вміти правильно оцінити мету підтексту, особливо при перекладі публіцистичних матеріалів або художньої літератури. У рекламних оголошеннях в США все частіше можна зустріти евфемізм *loan and jewelry companies* (компанія

ювелірних виробів та надання займів) замість звичних *pawnshops* (ломбардні лавки). Аби не говорити прямо про ринок на британських біржах, *fall* (спад) замінюють на евфемізм *easing* (штити у ділових операціях) або *correction is made* (корегування курсу акцій). Евфемізм *technical correction* (технічне корегування) прийнято використовувати у разі падіння курсу акцій. З метою уникнення опису жахливого стану економіки та невикористання такого явища як *chronic inflation* (хронічна інфляція), деякі економісти виправляють ситуацію шляхом використання евфемізму *gradual increase in prices and wages* (поступовий зріст цін та заробітної платні. Різкий підйом на біржах, як відомо, часто супроводжується різкою депресією (*depression, bust*) для якої було створено евфемізм *business cycle* (цикл ділової активності), що може посилюватись або спадати. Традиційне явище в економіці *supply and demand* (попит і пропозиція) все частіше замінюється так само абстрактним терміном *administered prices and wages* (ціни та заробітна платня, що підлягають регулюванню). *Budget overrun* (перерозподіл бюджету) замінюється на *budget growth, budget increase* (збільшення бюджету), з метою представлення топ-менеджерів компанії вдалими керівниками [6, с. 2–3].

З іншого боку, евфемізація сфери економіки торкнулася не лише ринкових відносин, а й соціального статусу простих громадян. Так, існують евфемізми на позначення такого неприємного явища як звільнення: вислів «*You are fired!*» м'яко замінюється евфемізмами *an early retirement opportunity, career transition* (кар'єрне переміщення), *staff is being reengineered* [15]. Звичайно, явище бідності лякає багатьох, особливо тих, хто проживає у відносно успішних країнах. Звідси той, хто бідне, отримує назву *penniless* [16]. У сучасному суспільстві *the poor* (бідні люди) перестають бути бідними через використання наступних евфемістичних висловів: в економічній сфері вони спочатку перетворились на *the neediest* (ті, що дуже потребують чогось), потім просто в *the needy, the ill-provided* (мало забезпечені). Люди, що були позбавлені благ (*the deprived*), перетворились на *the socially deprived* (соціально знедолені), далі на *the underprivileged* (мало привілейовані), згодом з'являється евфемізми *the disadvantaged* (ті, що потрапили в менш сприятливі життєві обставини) та *low-income people* (малозабезпечені) [3, с. 3]. *Availability* (можливість зайнятості), *unwaged* (людина без платні), *between jobs* – слова, що стали евфемізмами на позначення відсутності роботи [7, с. 25]. Окрім них можна згадати про наступні евфемізми: *economically disadvantaged* (економічно незабезпечений), *in reduced circumstances* (в скрутному становищі) [15].

У розвинених англійських країнах, де традиційні робітничі професії не користуються попитом, евфемізми можуть виконувати ще одну функцію – переоцінки поглядів на усім відомі професії, і таким чином сприяти вирішенню проблеми безробіття. Звичні професії отримують свої нові евфемізми. *Recording artist* (митець зі звукозапису) – саме таким евфемізмом тепер можна називати гітариста [6, с. 3]. Людина, що працює контролером на прохідній частині часто називається сучасним словом *security*. Велика

кількість потрібних, але не популярних професій на заході (особливо на території США) отримують нові найменування, аби звучати більш престижно: *garbage collector* (сміттяр) замінюється на *sanitation man (engineer)*; *undertaker* (співробітник похоронного бюро) – *mortician, funeral director*; *hairstylist* (перукар) – *hairstylist* [15].

Проте, сфера використання евфемізмів виходить далеко за межі економічної сфери. Усе частіше з їхньою допомогою намагаються уникати номінації неприємних побутових явищ, зокрема пов'язаних із здоров'ям, старінням та смертю. Наразі американська англійська переповнена евфемізмами, що зумовлено небажанням та невмінням американців вирішувати проблеми реальності. Використанням евфемізмів в різних сферах людського життя зацікавився американський комік Джордж Карлін, відомий завдяки своїм виступам пов'язаними з мовою. Комік пояснює своє негативне ставлення до слів з непрямым значенням, тобто до евфемізмів та евфемістичного мовлення. За словами Дж. Карліна американці звикли використовувати евфемізми, коли мова йдеться про смерть. Розглянемо слово *die* (померти), що зазвичай замінюється евфемізмом *pass away* [26]. Існує ще немалий список евфемізмів на позначення даного явища: *to close one's eyes, to give up the ghost, to yield up the ghost, to hand in one's account, to pay the last debt* [4, с. 21], *to join the majority, to be in a better place, to meet your maker, to decease, to go west, to bite the dust, to take a dirt nap* [15], *to buy a one-way ticket, to enter eternal rest, to be faded away, to be fragged, to knock on heaven's door, to be kaput* (від нім. «kaputt»), *to push up the daisies* (тіло удобрює рослини, даючи можливість росту), *left this life, resting in peace, did not make it* (той, хто помер від нещасного випадку або ж хвороби) [16], *a happy release, a merciful release, to embrace the death* (потрапити в обійми смерті), *to go home, to go behind the eternal cloud* [4, с. 21], *pass on the other side, pass into the next world, leave the land of the living, go to heaven, go to our rest, go to our long home, sleep away, return to ashes*. Дієслово *to kill* (вбивати) замінюється евфемізмами *put against a wall, put away, put daylight through, put down, put on the spot, put out of your troubles, put to the sword. Self-deliverance* (самовизволення), *self-execution* (самознищення) та *self-violence* (само розправа) – англійські евфемізми на позначення самогубства [18, с. 325]. Батьки часто використовують евфемізм *put to sleep* на позначення вбивства у ситуації, коли ветеринар повинен приспати хатню тварину через певні обставини. Основною метою вживання непрямой назви процесу батьками є їхнє бажання зменшити почуття болю та горя в дитини [26]. Пацієнти в лікарнях також використовують евфемізми, коли запитують про смерть в лікаря: «*Am I at the end of my life?*» (Мое життя добігає кінця?) замість «*Am I dying?*» (Я помираю?) [1, с. 2].

Окрім евфемізмів, що стосуються смерті, Джордж Карлін згадує використання евфемізмів пов'язаних з їжею. Не дивно, що люди в бізнесі створюють евфемізми в даній сфері, аби збільшити продажі. Наприклад, рибний продукт *Patagonian toothfish* було замінено на *Chilean sea bass*, оскільки до перейменування ніхто не хотів його купувати, хоча продажі відбувалися всюди,

вже після перейменування його можна побачити у меню одних з найдорожчих ресторанів [26]. Сучасна критика ресторанної їжі наповнена евфемізмами, адже поганий відгук також треба вміти написати. Розглянемо декілька прикладів вживання евфемізмів у даній сфері. Намагання подати велику порцію чи розширене меню, що було прибережене до кращих часів отримувє евфемізм від інспекторів *A for effort* у своєму негативному значенні. Евфемізм *homey* використовується на позначення комфортної їжі, що асоціюється з народною кухнею або дешевою їжею. Мається на увазі страви, схожі на ті, що готували ваші батьки, що є не зовсім вдалим вибором, коли мова йдеться про ресторанну їжу. *Playing it Safe* – для інспекторів це кращий спосіб сказати про те, наскільки їжа в ресторані є нецікавою та нудною. Пишучи про страву, що не виправдала сподівань, буде використано евфемізм *miss*. *Challenging* позначає страву, що містять незнайомі інгредієнти [20].

Окрім того, Джордж Карлін зазначає, що тема алкоголю є табуованою в американському суспільстві. Деякі ресторани та магазини вживають евфемізм *adult beverages* (дорослі напої) на позначення алкоголю [26]. Для позначення стану алкогольного сп'яніння (*drunk*) було створено велику кількість евфемізмів: *tired and emotional, have a bit too much to drink, to be a bit worse for wear, to have over-indulged* [13], *under the table, under the influence, spaced out, overtired, in the bag* [21, с. 38].

Отже, причиною виникнення все нових і нових евфемізмів у різних сферах життя людини є їхня маніпулятивна властивість, що допомагає досягнути особистих цілей особливо в економіці та бізнесі, а також можливість не говорити відкрито на теми, що є проблемними та незручними, такі як смерть чи залежність від алкоголю.

Низка вчених ототожнює поняття евфемії з політкоректністю, вважаючи, що евфемізми є одним із найефективніших засобів вираження політично коректних виразів, а політкоректність як узагальнену назву евфемізації, яка прослідковується у певних сферах суспільного життя. Втім, ці явища мають як спільні риси, зокрема обидва феномени є лінгвосоціокультурними і слугують для пом'якшення мовлення унаслідок підміни понять, так і відмінні, основним з яких є те, що вони відрізняються за сферою уживання. Якщо евфемізми переважно використовуються в тактичному плані і застосовуються по відношенню до усіх людей, при чому і свідомо, і несвідомо, то політкоректна лексика є більше стратегічно спрямованою, вживається свідомо для уникнення дискримінації тих чи інших прошарків, або ж заради певної вигоди мовця. Тож доцільно в цьому контексті розглянути явище політкоректності більш детально.

Процес евфемізації, що дозволяє з великою точністю замінити табуовані лексеми, є одним з основних інструментів сучасної політкоректної поведінки [7, с. 1]. Політкоректність (політична коректність) – це практика прямої або опосередкованої заборони використання слів та висловів, що вважаються образливими для певних соціальних груп, що виокремлюються за віком, вірою, сексуальною орієнтацією, статтю та расою. Це політика толерантного відношення до явищ

у суспільстві, що викликають суперечки, метою якої є уникнення образ соціальних меншин [12]. Спочатку термін «політкоректність» вживався в пряму розумінні щодо політичних дій. З часом його починають вживати до надмірних благочестивих норм поведінки [17, с. 46]. Сьогодні майже в усіх випадках політкоректність існує там, де є ганебні терміни та в контекстах, де цей термін вважається проблемою [23, с. 292]. Політкоректність активно використовується політичними діячами в політичній сфері. Джордж Оруел зазначає, що евфемізм є найбільш вдалим інструментом для контролю свідомості суспільства для того, аби брехня звучала правдиво, а вбивця виглядав гідно [24, с. 56].

Політкоректні евфемізми належать до офіційно-ділового стилю [11, с. 211]. Створити класифікацію таких евфемізмів намагалася велика кількість дослідників політичного дискурсу: А.А. Халанська, Г.А. Вільданова [5, с. 187], В.В. Панін та інші. Останній виокремлює дві групи евфемізмів: 1) евфемізми, що відображають ідеї політичної коректності, що використовуються для виключення різного роду дискримінацій; 2) ідеологічні евфемізми, що використовуються для того, аби уникнути негативних наслідків в політиці та економіці [11, с. 74].

До евфемізмів 1 групи з класифікації В.В. Панина, пов'язаних з дискримінацією можна віднести наступні: 1) вік – *middlecence* (від 40 до 65 років), *third age* (від 65 років), *senior citizen*, *retired person*, *mature*, *seasoned* замість *old people* [25, с. 107]; 2) люди з фізичними та розумовими недоліками – *handicapped*, *people bearing mental and physical limitations*, *people on incapability benefit* (Senator T. Harkin of Iowa 9 March 1992) [14, с. 40], *immobilized patients* замість *paralyzed patients* (паралізовані пацієнти), *having hearing difficulties* (той, що має проблеми зі слухом) замість *deaf* (глухий); *vegetative patients*, *unresponsive patients*, *patients living in state of persistent unconsciousness* на позначення людей в комі (*patients in coma*) [7, с. 2]; 3) расова приналежність (на позначення представників африканської раси) – *negro* (використовувалось американськими політичними діячами до другої половини ХХ ст., проте в сучасній англійській не може бути використане; словник евфемізмів Р. Холдера «How Not To Say What You Mean: A Dictionary of Euphemisms» визначає дане слово застарілим [19, с. 35–36], *colored* (в сучасній англійській мові даний прикметник майже не використовується), *African*, *black people*; найбільш прийнятним евфемізмом на позначення негроїдної раси зараз є вираз *African American* [18, с. 325] найменш прийнятними є вирази *a person of color* та *a non-white*, що в словнику «Macmillan English Dictionary» позначені як неприйнятні, образливі [22, с. 1543]. *Israeli* замість *Jew* (євреї), *ethnic cleansing* (етнічна чистка) замість *genocide* (геноцид); 4) сексуальні меншини – *gay* (гей) замість *homosexual* (гомосексуаліст), *lesbian* замість *dyke* (негативна конотація), *sexual preference* (сексуальні вподобання) замість *sexual orientation* (сексуальна орієнтація) [7, с. 4]; 5) громадянство – *fugitive* (мандрівник) на позначення біженця (*refugee*), *asylum* (прихисток) замість *refugee camp* (табір для біженців) [7, с. 25].

Розглянемо політичні евфемізми з 2 групи за класифікацією В.В. Панина. Політично коректні евфемізми використовуються в текстах політичних асоціацій, пов'язаних з деякими фактами, за рахунок викривлення їхнього змісту [3, с. 6]. Такі евфемізми замінюють небажані слова та вирази співрозмовників в певній ситуації. Вони найсильніше здатні маніпулятивно впливати на людину [3, с. 12]. Політичні справи досить часто пов'язані з конфліктами та воєнними діями. Саме тому в даній області виникає велика кількість евфемізмів. Слово *defence* (оборона) може використовуватись як евфемізм до слова *attack* (напад). *Active air defence* (активний захист з повітря) буде замінювати «напад з повітря». Маскування бомбардування Північного В'єтнаму у лютому 1972 р. отримало назву *protective reaction* (захисна реакція). Американські політики продовжують використовувати евфемізми *defence* (захист) та *defensive* (захисний), для виправдання воєнних дій у всьому світі [3, с. 11]. *Engagement* (залученість) замінює *battle* (бій), *misuse of artillery* (неправильне використання артилерії) замість *bombardment* (бомбардування), *forces* (сили) замість *troops* (війська), *nuclear crisis* (ядерна криза) на позначення *nuclear war threat* (загроза ядерної війни), *bodycount* або *inoperative combat personnel* (кількість тіл) замість *the killed* (вбиті), *passionate expression* (нестриманість) замість *violence* (жорстокість) та *incident* (випадок) замість *murder* (вбивство) [7, с. 4], *explosive devices* (вибуховий пристрій) замість *bombs* (бомби), а касетні бомби (*cluster bombs*) перетворились на *area-denial weapons*, *force packages*, *strategic devices*, *strontium units*, *sunshine units* [9, с. 83]. Після завершення Другої Світової Війни США перейменувало Міністерство Війни (*Department of War*) в Міністерство оборони (*Department of Defense*). У 1964 році британці зробили ідентичне перейменування старої назви *War Office* [10, с. 301]. Для виправдання війни в Іраку Дж. Буш та Т. Блер використовували евфемізми на позначення війни (*war*): *the use of force*, *military action*, *military operation*, *mission*, *armed intervention*, *conflict* [14, с. 118]. Військові оперували евфемізмами: *service a target* (потрапляти в ціль) – скидати бомбу, направляти ракети; *accidental delivery of ordnance* (випадкове потрапляння снаряду) – потрапляння снаряду в лікарню чи житловий будинок; *collateral damage* (супутні руйнування) – результат того ж випадкового снаряду; *friendly fire* (дружній вогонь) на позначення випускання снарядів у свої ж підрозділи або союзників. Війська США не можуть бути оточені, вони всього лиш б'ються з ворогом з усіх сторін (*engage the enemy on all sides*). Вони ніколи не нападають, це лише рішуча оборона (*aggressive defence*) [10, с. 301].

Отже, евфемізми зі сфери політкоректності мають на меті, хоча б у рамках ЗМІ видань чи політичних виступах, представити модель ідеального суспільства з всезагальною рівністю, незалежного від кольору шкіри, віку, стану здоров'я чи сексуальної орієнтації [2, с. 6]. Евфемізація воєнно-політичної лексики – це один з вербальних способів проведення інформаційної війни, тому що мова – це інструмент ведення політики та політичної діяльності. Об'єктом такого

впливу є не тільки зовнішній світ, а і громадяни власної країни, які не повинні сумніватись у правильності дій політичної еліти [10, с. 301]. Таким чином стає зрозуміло, що евфемія – досить широке поняття, яке існує вже декілька століть й однаково поширене в різних мовах, політкоректність, на противагу їй, досить нове явище як у культурі, так і в мові, що дає змогу нам припустити, що політкоректність – це, певною мірою, ще одна сфера використання евфемізмів.

Висновки з даного дослідження і перспективи. На сучасному етапі розвитку суспільства ідеї політкоректності набувають усе більшої популярності, зокрема у західному світі. Певною мірою вони установлюють нові норми моралі та соціальної поведінки. Основними передумовами виникнення політкоректної лексики є схильність до компромісу, пропаганда чемного ставлення до представників різних верств населення, уникнення конфліктних ситуацій

у суспільстві в цілому та ворожого чи критичного ставлення до мовця зокрема.

Вирази на позначення бідності, фізичних та психологічних вад, смерті, релігії чи раси і раніше підлягали евфемізації. Втім, із появою політкоректності вони розглядаються з іншої точки зору – із позиції дискримінації тих чи інших верств населення. Основними факторами при створенні та використанні англомовних політкоректних евфемізмів є соціальний та прагматичний. Хоча нерідко політкоректна лексика виконує функцію маскуванню або завуальовування негативного явища, що переважно трапляється у військово-політичній та економічній сфері.

Оскільки ідеї толерантної поведінки та мовної коректності досить стрімко розвиваються не лише у США, а й по всьому світові, актуальність подальшого вивчення аспектів творення та вживання політкоректних евфемізмів є, на нашу думку, очевидною.

Список літератури:

1. Агаджанян С.А. Евфемизмы в системе средств речевого воздействия в коммуникационном пространстве врач – пациент (на материале английского языка). *Казанский педагогический журнал*. 2015. № 6, ч. 2. С. 478–482.
2. Асеева Жанна Владимировна. Лексические средства выражения идеологии политической корректности в современном английском языке : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Иркутск, 1999. 189 с.
3. Баскова Юлия Сергеевна. Евфемизмы как средство манипулирования в языке СМИ : на материале русского и английского языков : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Краснодар, 2006. 162 с.
4. Богатырёва С.Т. Евфемистическая номинация смерти в англоязычной фразеологической картине мира. *Нова філологія*. 2014. № 62. С. 18–22.
5. Вильданова Гузель Агзамовна. Гендерный аспект эвфемизации : на материале английского языка : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Бирск, 2008. 194 с.
6. Кубашичева С.К. Евфемистические тенденции в современном английском языке. *Вестн. Адыгейского гос. ун-та. Сер. 2 : Филология и искусствоведение*. 2014. № 2(140). С. 59–62.
7. Лазаревич Е.М. Употребление эвфемизмов с функцией политкорректности в публицистических текстах (на материале английского языка). *Вестн. Томского гос. ун-та*. 2014. № 378. С. 25–29.
8. Орехова Екатерина Николаевна. Приращение смысла через прецедентные феномены в политической коммуникации (на материале английского языка). *Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 2 : Филология и искусствоведение*. 2011. С. 114–117.
9. Палажченко М.Ю. К вопросу о политической корректности, настоящей и мнимой, и политике двойных стандартов. *Вестн. Моск. ун-та. Сер. 19 : Лингвистика и межкульт. коммуникация*. 2004. № 1. С. 81–89.
10. Палажченко Марина Юрьевна. Эвфемизация военно-политической лексики как способ ведения информационной войны. *Государственное управление. Электронный вестник*. 2017. № 61. С. 298–309.
11. Панин Виталий Витальевич. Политическая корректность как культурно-поведенческая и языковая категория : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20. Тюмень, 2004. 217 с.
12. Пауль Г. Принципы истории языка. Москва : Изд-во иностранной литературы, 1960. 500 с.
13. Прошкина И. Евфемизмы в английском языке. URL: <http://englishgu.ru/evfemizmyi-v-angliyskom-yazyike/> (дата звернення: 23.01.2019).
14. Резникова А.С. Функциональные особенности эвфемизмов в политическом дискурсе (на материале выступлений американских и британских политиков). *Вестник Томского гос. пед. ун-та*. 2014. Вып. 4. С. 40–43.
15. Самые популярные английские эвфемизмы: 13 деликатных тем. URL: <http://engblog.ru/popular-english-euphemisms> (дата звернення: 23.01.2019).
16. Евфемизмы в Английском Языке. Учимся Материться Пристойно. URL: <http://www.lingvaflavor.com/evfemizmyi-v-angliyskom-yazyike-uchimsya-materitsya-pristoyno/> (дата звернення: 23.01.2019).
17. Cameron D. *Verbal Hygiene*. New York : Routledge Linguistics Classics, 2012. 328 p.
18. Holder R.W. *A Dictionary of Euphemisms*. Oxford : Oxford University Press, 2008. 432 p.
19. Holder R.W. *How Not To Say What You Mean: A Dictionary of Euphemisms*. Oxford : Oxford University Press, 2002. 501 p.
20. How to Read a Restaurant Review: 7 Food Writer Euphemisms Deciphered. URL: <https://firstwfeast.com/eat/2013/02/how-to-read-a-restaurant-review-7-food-writer-euphemisms-deciphered/> (дата звернення: 23.01.2019).
21. Jačková M. *Euphemisms in today's English*. UTB : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010, pp. 29–30.
22. *Macmillan English Dictionary for Advanced Learners*. Oxford : Macmillan Education, 2012. 1748 p.
23. Mey J., Talbot M. *Computation and the soul*. Semiotica, 1998, 292 p.
24. Orwell G. *Politics and the English Language*. In *Shooting an Elephant and Other Essays*, by George Orwell. London: Secker and Warburg, 1946, 56 p.
25. Peccei J.S. *Language and age. Language, society and power: An introduction*. New York : Routledge Linguistics Classics, 1999. 107 p.
26. Why Americans Use Euphemisms. URL: <https://learningenglish.voanews.com/a/euphemisms/3950918.html> (дата звернення: 23.01.2019).

References:

1. Ahadzhanian S.A. (2015). Evfemizmy v sisteme sredstv rechevogo vozdeystviya v kommunikatsionnom prostranstve vrach – patsient (na materiale angliyskogo yazyka [Euphemism in the system of speech influence in communication space “doctor – patient” (on the basis of English sources)]. *Kazan pedagogical journal*, no. 6, p. 2, pp. 478–482.
2. Aseeva Zhanna Vladimirovna (1999). Leksicheskie sredstva vyrazheniya ideologii politicheskoy korrektnosti v sovremennom angliyskom yazyke [Lexical means of expressions of political ideology in modern English] (PhD Thesis), Irkutsk.
3. Baskova Yuliya Sergeevna (2006). Evfemizmy kak sredstvo manipulirovaniya v yazyke SMI [Euphemisms as means of manipulation in mass media language], (PhD Thesis), Krasnodar.
4. Bogatyreva S.T. (2014). Evfemisticheskaya nominatsiya smerti v angloyazychnoy frazeologicheskoy kartine mira [Ephemistic nomination of death in English-speaking phraseological worldview]. *Nova philologiya*, no. 62, pp. 18–22.
5. Vil'danova Guzel' Agzamovna (2008). Gendernyy aspekt evfemizatsii : na materiale angliyskogo yazyka [Gender aspect of euphemisation: on the basis of English sources], (PhD thesis), Birsik.
6. Kubashicheva S.K. (2014). Evfemisticheskie tendentsii v sovremennom angliyskom yazyke [Euphemistic tendencies in modern English]. *Vestnik Adygeyskogo gosudarstvennogo universiteta. Filologiya i iskusstvovedenie*, no. 2(140), pp. 59–62.
7. Lazarevich E.M. (2014). Upotrebleniye evfemizmov s funktsiyey politkorrektnosti v publitsisticheskikh tekstakh (na materiale angliyskogo yazyka) [Usage of euphemisms with function of political correctness in media texts (on the basis of English materials)]. *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta*, no. 378, pp. 25–29.
8. Orekhova Ekaterina Nikolaevna (2011). Prirashcheniye smysla cherez pretsedentnyye fenomeny v politicheskoy kommunikatsii (na materiale angliyskogo yazyka) [Extension of the sense via precedent phenomena in political communication (on the basis of English)]. *Vestnik Adygeyskogo gosudarstvennogo universiteta. Filologiya i iskusstvovedenie*, vol. 2, pp. 114–117.
9. Palazhchenko M.Yu. (2004). K voprosu o politicheskoy korrektnosti, nastoyashchey i mnimoy, i politike dvoynnykh standartov [To the question of political correctness, real and imaginary, and policy of double standards]. *Vestn. Mosk. un-ta. Lingvistika i mezhkul't. kommunikatsiya*, vol. 19, no. 1, pp. 81–89.
10. Palazhchenko M.Yu. (2017). Evfemizatsiya voenno-politicheskoy leksiki kak sposob vedeniya informatsionnoy voyny [Euphemisation of military and political lexical means as a method of leading an information war]. *Gosudarstvennoe upravleniye*, no. 61, pp. 298–309.
11. Panin Vitaliy Vital'evich. (2004). Politicheskaya korrektnost' kak kul'turno-povedencheskaya i yazykovaya kategoriya [Political correctness as a cultural-behavioural and linguistic category]. (PhD thesis). Tyumen'.
12. Paul' G. (1960). Printsipy istorii yazyka [Principles of language history]. Moscow : Foreign literature publishing.
13. Proshkina I. (n.d.). Evfemizmy v angliyskom yazyke [Euphemisms in English]. Retrieved March 13, 2019, from: <http://englishgu.ru/evfemizmyi-v-angliyskom-yazyke/>
14. Reznikova A.S. (2014). Funktsional'nye osobennosti evfemizmov v politicheskoy diskurse (na materiale vystupleniy amerikanskikh i britanskikh politikov) [Functional peculiarities of euphemisms in political discourse (on the basis of American and British politicians' speeches)]. *Vestnik Tomskogo gos. ped. un-ta*, vol. 4, pp. 40–43.
15. Same populyarnyye angliyskie evfemizmy: 13 delikatnykh tem [The most popular English euphemisms: 13 delicate topics]. (2016, August 30). Retrieved from: <http://engblog.ru/popular-english-euphemisms>
16. Evfemizmy v Angliyskom yazyke, Netsenzurnyye Vyrazheniya v Angliyskom [Euphemisms in English, Swearing words in English]. (2016, December 22). Retrieved from: <http://www.lingvaflavor.com/evfemizmyi-v-angliyskom-yazyike-uchimsya-materitsya-pristoyno/>
17. Cameron D. (2012). Verbal hygiene. Milton Park, Abingdon, Oxon : Routledge.
18. Holder R.W. & Holder R.W. (2008). A dictionary of euphemisms. Oxford : Oxford University Press.
19. Holder R.W. (2008). How not to say what you mean: A dictionary of euphemisms. Oxford : Oxford University Press.
20. Norwick H. (2016, October 20). How to Read a Restaurant Review: 7 Food Writer Euphemisms Deciphered. Retrieved from: <https://firstwfeast.com/eat/2013/02/how-to-read-a-restaurant-review-7-food-writer-euphemisms-deciphered/>
21. Jačková M. (2010). Euphemisms in today's English. UTB : Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
22. Macmillan English dictionary for advanced learners (2nd ed.). (2012). Oxford : Macmillan Education.
23. Mey J., Talbot M. (1998). Computation and the soul. Semiotica.
24. Orwell G. (1946). Politics and the English Language. In *Shooting an Elephant and Other Essays*. London, UK : Secker and Warburg.
25. Peccei J.S. (1999). Language and age. Language, society and power: An introduction. New York, USA : Routledge.
26. Voa & Voa (2017, July 20). Why Americans Use Euphemisms. Retrieved from: <https://learningenglish.voanews.com/a/euphemisms/3950918.html>